

Aýdynogly Ümür beg

Category: Kitapcy,Taryhy şahslar
написано kitapcy | 23 январа, 2025
Aýdynogly Ümür beg AYDINOĞLU UMUR BEĞ

– Atsız'a –

Selçuk sülâlesinin sona erişinden sonra Anadolu'da meydana gelen türkmen beğliklerine başlık eden gerçekten değerli Türk büyükleri az değildir. Bazen birbiriyle, bazen yakınlarındaki kâfirlerle vuruşan ve umumiyetle hayatları savaş içinde geçen bu Türk başları arasında, kahramanlıkta en başta sayılabileceklerden birisi Aydınoğulları'nın yiğit çocuğu Umur Beğ'dir. Aydın Beğ'in torunu olan Umur, yalnız kendi ailesinin değil, bütün Anadolu Türklüğü'nün de kahramanlardandır ki onu bu şerefe ulaştıran pek şanlı geçmiş bir hayattır.

Aydinoğlu Umur Beğ'in Batılılarla bir sıra savaşları vardır. Bunların bir kısmı karada, bir kısmı denizde olmuştur, bu vuruşmalarda kahramanlığı ve savaşçılığı ile o kadar nam salmıştır ki, sonunda, Avrupa, bir beğliğin başı olan Umur Beğ üzerine haçlı seferi yapmak zorunda kalmıştı.

Umur Beğ'in kâfirlerle olan savaşları yıllarca sürmüştür. Bunların arasında ilk önemlisi, İzmir'in ele geçirilmesi için yaptığı çarpışmalardır. O zamanlar iki kale olan İzmir'in aşağı kalesi Firenkler'in elinde idi. Umur Beğ kaleyi kuşatıp zaptına uğraştı. Bu kuşatma iki yıldan çok sürdü. Kale kumandanı Cenevizli bir İtalyan'dı. Aydınoğulları ordusunun azimli kuşatmasına ve çarpışmalarına sonuna kadar dayanamayarak kaleyi Türkler'e bıraktı ve kendisi adalara çekildi.

İzmir'i Firenklerden temizleyen Umur Beğ, namını Adalar Denizi'nin öteki kıyılarına kadar ulaştırmıştı. Fakat o, yalnız namının gitmesi ile kanmıyor, kendisi de mavi sular üzerinden geçerek oralara gitmek istiyordu. Bu istek ise ancak bir deniz kuvveti ile yerine gelebilirdi. Aydın Beğ'in kahraman torunu, kâfirlerle daha uzaklarda vuruşabilmek için

bu donanmayı meydana getirdi. Artık yol açılmıştı. Bu gemilerle birçok kereler Adalar Denizi'nde dolaştı. Osmanlı Türkleri'nden çok önce Paşaeli Kıtası'na çıktı. Paşaeli'nde temelli olarak yerleşemedi ise de Türk adını Balkan topraklarında şerefle dolaştırdı.

Kahraman Umur Beğ'in azminin büyüklüğü ile Aydınogulları'nın Adalar Denizi'ne saldıkları korku günden güne artıyordu. Hele bu denizde yaptığı büyük bir sefer bu korkuyu büsbütün arttırmıştı.

Çünkü bu seferinde Aydınogulları'nın kahraman beği birçok adalara ve kıyılara akınlar yapmış ve kâfir ellerini yağma etmişti. Sonunda Türk kuvvetleri Ağrıboz adasına da çıkmışlardı. Adanın kumandanı bulunan Venedikli bir İtalyan, Türkler'e karşı koymak istedi. Birçok çarpışma oldu. Türk akıncıları on kadar hisarla, yüz kadar köyü zapt ve yağma ettiklerinden, İtalyan kumandanı, Aydınogulları'na her yıl haraç vermek şartıyla barış yapmaya mecbur kaldı.

Aydınoglu'nun Adalar Denizi'ne dehşet saçması, sonunda Avrupa'nın Haçlı ruhunu harekete geçirdi, papa; denizlerdeki Türk ilerleyişini durdurabilmek için yeni bir Haçlı kuvveti toplamaya çalıştı. Kendilerinden başka Fransız, Venedik, Rodos ve Ceneviz gemileri ile 30 parçalık bir donanma meydana geldi. Osmanlı Türkleri'ne karşı birçok defalar harekete geçip yerlere serilecek olan Haçlılık ruhu, bu donanma ile Umur Beğ'in gemilerine saldırdı. Yunan sularına kadar ilerlemiş olan Türk gemileri bu üstün güç karşısında çekilmek zorunda kaldılar. Vuruşa vuruşa İzmir'e kadar geldiler.

Umur Beğ, gemilerinin çoğunu kaybetti.

Batı, Türk beği Aydınoglu'na bir sille indirebilmiş, lâkin onun gücünü kıramamıştı. İzmir'i elinde tutan Umur Beğ'in yeniden gemiler elde ederek Adalar Denizi'nde dolaşması, Hristiyan ada ve topraklarını talan etmesi her zaman mümkündü. Buna engel olabilmek için İzmir'i ele geçirmek, bu beğliği ve bu beğliğin savaşçı başını yok etmek gerekti. Papa, bunu yapmaya karar verdi. Uzun zaman uğraştıktan sonra 1344'te yeni bir Haçlı donanması ve ordusu meydana getirebildi. Bu seferki donanma Venedik, Ceneviz, Kıbrıs, Rodos ve kendi

gemilerinden mürekkepti. Bu donanma önce Adalar Denizi'ni Türk korsanlarından temizlemeye uğraştı. Sonra İzmir'e doğru yelken açtı. Haçlılar karaya çıktılar ve İzmir'i kuşattılar. Umur Beğ'in elinde çok az er vardı. Bununla kuşatmayı kaldıracılamak başarısını gösteremedi. Fakat Türklüğe has yiğitlikle çarpışarak Haçlılara karşı uzun zaman dayandı. Eğer kalede bulunan iki kle hıyanet etmeseydi daha da dayanması mümkündü. Lakin Haçlılar, bu kölelerin yardımını ile geceleyin kaleye girdiler. ocuk ve kadınları bile ayırmadan ellerine geçen bütün Türkler'i boğazladılar.

Umur Beğ, yabancı kanı taşıyan iki kölenin hıyaneti ile uğradığı acı kaybın öcünü almak için hazırlandı. Kardeşlerinden yardım gördükten sonra İzmir'i Haçlıların elinden kurtarmak üzere akınlara başladı. Aydınoğlu'nun kaleye saldırmaları epey sürdü. Fakat düşman gücünün çokluğu karşısında başarı kazanılamadı. Kahraman Beğ, Haçlıları kaleden çıkararak ezmeye karar verdi. Bunun için de bir pln kurdu. Erlerinin çoğunu çekerek ovayı örten çalıların ve yıkıntılıların arkasına gizledi. Haçlılar Türk erlerinin azaldığını görünce kaleden çıkabilmek cesurluğunu gösterdiler. Yapılan çarpışmayı kazanarak bir avuç Türk erini kovalamaya başladılar. Çekilen büyük kuvveti de bulup yok etmek niyetinde idiler. Fakat akılsızlıklarının sonu pusuya düşmek oldu. Umur Beğ, bir lokmacık askerini kovalarken dağılan Haçlılar zerine baskın vererek hepsini pusudaki askerleri ile kılıçtan geçirmeye başladı. Aydınoğlu ve erleri öyle kılıç salladılar ki bütün Hristiyanlar yok edildi. Başta bir kilisede ordularının zaferine (!) dua etmekte olan Patrik Hanri olduğu halde kırk kadar Haçlı asilzadesi savaş meydanında kaldılar.

Bu bozgun Avrupa'da büyük bir yas uyandırdı. Hem Haçlı ordusu yok edilmiş, hem de İzmir tehlikeye girmişti. Türk kuşatmasının devam ettiği bir sırada, Papa, 1346'da 26 gemilik yeni bir donanma ile taze kuvvet gönderdi. 15.000 Haçlı karaya ıktılarsa da Aydınoğulları kuşatmasını kaldıramadılar.

İzmir dolaylarında Aydınoğulları Haçlılar kavgası 1348 yılına kadar sürdü. Umur Beğ türlü kahramanlıklar gösterdiyse de kuvvetinin azlığından dolayı kfirleri kaleden çıkarıp

atamadı. Fakat bu başarıyı kazanamayan Aydınoğlu, sonunda en büyük rütbeyi kazanmak şerefini elde etti. Kahraman Beğ, bir gün erleri İle birlikte sert bir akına kalkmıştı. En önde o bulunurdu. Kale duvarlarının dibine kadar gelmişler ve duvarlara merdivenleri dayamıştılar, ölümü hiçe sayan Umur Beğ, bu merdivenlerden birisine kendisi atlamış, tırmanıyordu. Ama talih onu basamakların sonuna kadar çıkarmadı. Alnına rastlayan bir ok Aydınoğlu'nu yere serdi. Bu ok, iki tarafa da kazanç getirmişti: Haçlılar İzmir'i, Aydınoğlu Umur Beğ de şehitliği kazanmıştı.

Aydınoğlu Umur Beğ, Türklüğün kahramanlık heykellerinden biridir. Onun bir okla İzmir'i kaybedip şehitliği kazandığı ve toprağa düşüp kartal gibi göklere yükseldiği yıl 1348'dir. 1948, bu şanlı ölümün altı yüzüncü yıldönümüne rastlamaktadır.

Kaynak: Irkımızın Kahramanları – Nejdett SANÇAR. Taryhy şahslar